

Õiguskantsler

Teie 07.11.2020 nr

Meie 17.11.2020 nr 6-1/201830/2006310

Kergliikuri suurim lubatud sõidukiirus

Austatud avaldaja

Kirjutasite oma avalduses, et Teie hinnangul on 2021. aastal jõustuvad liiklusseaduse muudatused põhiseadusega vastuolus. Arvate, et muudatused rikuvad võrdsuspõhiõigust, sest nendega koheldakse jalgratta- ning kergliikuri juhti ebavõrdselt, sätestades suurima lubatud sõidukiiruse (25 km/h) vaid kergliikuritele.

Leian, et kergliikurite suurima lubatud sõidukiiruse kehtestamisega ei ole Riigikogu rikkunud võrdsuspõhiõigust.

Võrdse kohtlemise põhimõtte nõuab, et inimesi koheldaks võrdselt, kui asjaolud on samad, ja erinevalt, kui asjaolud on erinevad. Võrdsuspõhiõiguse rikkumisega saab olla tegemist siis, kui seadus kohtleb inimest halvemini kui temaga võimalikult sarnases olukorras olevat isikute gruppi, ning kui selline kohtlemine on meelevaldne (RKÜKo [3-4-1-12-10](#), p 34). Praegusel juhul see nii ei ole.

Liiklusseadus (LS) sätestab reeglid sõidukitega liiklemiseks liigiti. Seadus kohtleb eri liiki sõidukite juhte põhimõtteliselt erinevalt, sätestades erisused liiklusreeglites, mida tuleb järgida. Nii on kehtiva seadusega ette nähtud küll mõned kattuvad reeglid näiteks pisimopeedide ja mopeedide parkimisele asula sõiduteel (LS § 20 lg 3) ning sõitmisele jalgrattarajal või jalgrattateel (LS § 31 lg-d 2, 4), kuid lubatud suurima sõidukiiruse (LS § 15 lg 1 p-d 9, 11) ning sõiduteel sõitmise kohta (LS § 31 lg-d 2, 4) kehtivad erinevad reeglid. Seega, olenemata sellest, et mõned liiklusreeglid on erinevate sõidukite juhtide suhtes sarnased, on need isikute grupid erinevad ega ole liiklusreeglite kehtestamise seisukohalt võrreldavad. Sama kehtib jalgratturite ning kergliikuri juhtide kohta.

Ka juhul, kui jalgratturid ja kergliikuri juhid oleksid võrreldavad isikute grupid, poleks nende erinev kohtlemine (suurima lubatud sõidukiiruse kehtestamine kergliikuritele ning selle kehtestamata jätmine jalgratturitele) siiski meelevaldne. Võrdsuspõhiõigus ei ole absoluutne õigus. Seda võib piirata, kui Riigikogul on erinevaks kohtlemiseks põhiseaduspärane õigustus, sealhulgas siis, kui erinev kohtlemine ei too ühele grupile kaasa ülemäära raskeid tagajärgi. Erinevat kohtlemist saab pidada meelevaldseks vaid juhul, kui selleks ei leidu mõistlikku põhjust (RPJKo [3-4-1-12-07](#), p 19). Kiiruspiirangu seadmine kergliikuritele on aga mõistlikult põhjendatav.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Reeglite kujundamisel lähtus Riigikogu kergliikuri eripärast, kergliikuriga sõitmisega kaasnevast kõrgendatud ohust ja ka sellest, et seda sõiduriista on keeruline paigutada mõne juba olemasoleva sõiduki kategooriasse. On leitud, et kergliikuri väikeste rataste ja kitsa juhtraua tõttu on see jalgrattast ebastabiilsem ning sellega on keerulisem tasakaalu hoida. Kiiruspiirangu eesmärk on ära hoida või vähendada õnnetusi ja nende tagajärgi ([liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri](#), lk 8, 14). Seega soovitakse kiiruspiirangu kehtestamisega kaitsta nii juhi kui ka kaasliiklejate elu, tervist ja vara. Kiiruspiirangu seadmisega ei kaasne kergliikuri juhile ebamõistlikult raskeid tagajärgi.

Kergliikuriga (eelkõige elektritõukerattaga) sõitmine ei eelda inimeselt erilist füüsilist ettevalmistust ega oskusi. Suure kiiruse võib saavutada kõigest nupuvajutusega. Seejuures on tõenäoline, et valitakse vale sõidukiirus ning keskkonnast lähtuvad ohud jäävad märkamata. Kestvalt suure kiiruse (näiteks 40 km/h) saavutamine jalgrattaga eeldab aga ratturi head kehalist ettevalmistust ning vastupidavust. Üldjuhul on selleks võimelised vaid need, kes sõidavad jalgrattaga sportlikel eesmärkidel. On mõistetav, et seadusandja ei soovi piirata sportimist. Tavapärasest kiiremaks sõiduks on jalgratturil seejuures mõistlik valida sõidutee parem äär.

Ka jalgrattaga sõites ei tohi ohustada jalakäijat või teisi liiklejaid. Jalgrattur võib kõnniteel jalakäija vahetuses sõita jalakäija tavakiirusega (LS § 31 lg 5 ja § 32 lg 1 p 1). Sellised reeglid näeb ette ka 2021. aastal jõustuv liiklusseaduse muudatus (LS § 32 lg 8). Nõuandeid jalgrattaga liiklemise ning kaasliiklejate ohutuse tagamise kohta leiab ka veebilehelt [liikluskasvatus.ee](#).

Ettepanekud liiklusseaduse muutmiseks (näiteks kiiruspiirangu seadmiseks ka jalgratturitele) on võimalik soovi korral saata Riigikogule või Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile [märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses](#) sätestatud korras.

Tänan Teid pöördumise eest.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise